

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben.	10 kor. — ill.	Egy évre	12 kor. — ill.
Egy évre	6	Fél évre	8
Fél évre	3	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy hónap	70
Egy hónap	—	Egyes szám ára 4 fillér.	—

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasabos peit ser 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden száma 4 fillér.

Felhívás! Népgyűlés előtt.

Hazánk legéletbevágóbb érdekei legközelebb a törvényhozás elé kerülnek.

Az Ausztriával eddig fentartott gazdasági közösség Magyarország kereskedelmének és iparának fejlődését lehetetlenné teszi, mezőgazdasági terményeink értékesítését pedig az idegen érdekeknek szintén kiszolgáltatja.

Itt az ideje, hogy a közvélemény erőteljesen állást foglaljon a gazdasági önállóság megvalósítása mellett!

Ugyanazért felkérjük polgártársainkat, hogy a **Debreczenben 1902. évi szeptember 28-án vasárnap d. u. 3 órakor a városháza udvarán tartandó**

népgyűlésen

pártkülönbség nélkül megjelenvén, — együttesen tiltakozzunk Magyarország gyarmati állapotának fentartása ellen.

Debreczen, 1902. szept. 21-én.

A rendező bizottság.

„Hajszálka.“

(Történet egy régi udvari zsidóról.)

A régi világban, minden földes urnak kellett lenni egy udvari zsidójának, a nélkül falua nehezen tudott a magyar ur boldogulni.

Hej — abba az időbe nem hálózta be a vasut nagy Magyarországot annyira — hogy minden zugába került volna belőle — s ezek az élelmes emberek voltak a közvetítők.

Igy nekem is volt egy zsidóm. Szegény volt, de pontos és a szava kötvénnyel ért fel. Megérte tisztességes nyereséggel.

Tőke pénzes se volt (ha szigorúan vesszük talán 100 forintja se volt egy summába), de hitele megbízhatósága folytán kimeríthetetlen. S a tőkepénzes parasztagdák és pénzesebb hitsorsosai egyaránt bíztak benne.

Samu nagy emberösmerettel birt — jól tudta kivel kössön? hogy kibírja e a göböt bontogatni a maga és érdektársai javára.

Becsületes lelkét külsőleg nem valami ajánló burok takarta. Arcza pulykatojás formára tetovirozva volt szeplővel, koponyája tetejét hosszú vereses szőke hajszálak fedték volna, ha sündisznó módra nem emelkednék az égnek: Ezért a nép humor családi tisztas Samuel Katz neve helyett csak „Hajszálka“ néven szólította s ő talán maga is felelte már

Népgyűlés előtt.

(—cz.) Debreczen és nagy magyar vidékének a népe nagy gyűlést tart vasárnap. Kossuth Ferencz, az országos függetlenségi és 48-as párt vezére és Zichy Jenő gróf, a jeles hírvő és érdemű magyar ipargróf, a szabadelvű pártnak oszlopos tagja karöltve apostoloskodnak az önálló vámterület mellett, mely egyik alapkövét képezi az osztrák járszalag alul szabadult magyar haza függetlenségének.

Nevezetes sulyu határozat lesz tehát az, melyet e gyűlés a tanácskozás, az elhangzó beszédek végeredményeül foglal össze. De e népgyűlés határozatának sulyát az fogja nagyra növelni, ha az nem egyoldalú nyilatkozatokon alapszik, nem a mellékérdekek képezik a fundamentumát, hanem nemzetünk igazi létérdeke, mely földmivest, iparost, kereskedőt egy zászló, a nemzetiszínű zászló alá csoportosít.

Kell tehát, hogy minden osztálynak, minden foglalkozásnak a tagjai a legnagyobb számmal jelenjenek meg e

gyűlésen, őszintén tárva fel a bajokat, a valót, melyek az Ausztriával való gazdasági együttélésből származnak a köznyomorúság okaiul. Nem elég tehát itt hangos és hangzatos jelszavakat kidobni, de a fentartás eszközeiről, a tovább fejlődés alapjairól is gondoskodni kell, szóval cselekedni, még pedig minden vonalon szervezőleg cselekedni kell, hogy a földjétől megfosztott, kivándorlásra kényszerített magyar földmives nép százazreit a hazai rögökhöz kapcsoljuk, az itthon maradt, keservesen nyomorgó, küzdve küzdő földmives nép milliókat a további kifosztások, embertelen sarczások alól szabadítsuk és az önálló vámterület nemzetiszín határfás dombjain belül szellemi és gazdasági függetlenségüket, nemzeti erőben való gyarapodásukat bizonyossá tegyük és biztosítsuk, hogy a haza függetlenségéért viandó küzdelemben erős, önértetes népseregre támaszkodhassunk. Ugyane képpen kell méltányolnunk a szabadossá fajult verseny és idegen tőke által a végromlás szélére sodort, haladokló magyar kézműipar és tisztas kereskedelemnek nem a kapzsi mellék-

eredeti nevét, mert értett róla s nehézségbe se tette.

A kereskedelem terén ezer mester volt, szakmestersége a mézárósság. Vett és közvetített ő, a mi csak forgalomba hozható lett.

Ha volt olyan, a ki szemére lobbantotta, hogy sok fába vágja a fejszét, erre ez volt a válasza:

— Végre de lette ezt hagyta az apám és azt követem, s eddig nem bántam meg. Első dolgod legyen egy földes urnál házi zsidó lenni! Második: megvenni tőle mindent, a mi eladó!

Történt, hogy a nem szeretem napokba, a mikor az egész Szatmármegye megtagadta az adófizetést hazafiságból, hogy megelégtünk a demonstrációt, fizetnem kellett.

Átküldtem a bankáromért.

Emlékszem, ünnep utáni nap kopogtatott az ebédli sjtáján Samu, ugyanis Miklós sógorommal odalettünk kiszorítva, mert még ekkor is sok volt nálunk az atyafi, vendég. Régen ösmertük egymást, hát feszély nélkül csak úgy az ágyból fogadtuk.

A fogadj Isten után azon kezdtem: Pénz kell Samu, mert mármegunta a falu a nimetet a nyakán s nekem kell jó példával előljárni, érted?

— Értom uram! Hát mi van eladó? Kezdtém előszámlálni az e célra szánakat a buzából, rozsból, tengeriből ennyi s ennyiköböl s ez és ez lesz az ára!

— Ennyiért eladhatom, többet ma sem ér! felelte Hajszálka.

— Jó — válaszoltam, de még ma kezembe legyen az egész eladásra szánt terménynek az ára, te akkor viteted el, a mikor jónak gondolod. Az ideig nálam maradhat.

Több szó erről mindkettőnk embersége, lévén egymáselől mindkettőnk nagy (ma a váltó fedezet sem ér ennyit).

Azonban a követelt összegből még száz is hibázott.

— Nézz le Samukám a svaicerekhez, van ott két javított meddő tehén, becsüld meg, oszt jöjbe, kössük meg erre is az alkut.

Erre is megegyeztünk, de a követelt 800 forintnak hijja volt még 35 forint.

Forgattam az eszem, mit nélkülözhetnének, hogy megne érezze a gazdaság, meg a család.

Végre eszembe jutott a Villám, a kis tarka, husért járó lovacska (no ezt helyettesítheti gyalog küldönc is), hangosan ezt mondom.

— Ösmered a kis tarkát ugye?

— Hogyne válaszolt Samu.

— Hát fiam, hogy a summát kifussa, ezt meg kell vened!!

— Nem tudok ezen tudadni, soha se próbáltam lóval gesefelni, de annyit nem is ér. Ezt nem vehetem meg, inkább a többivel is felhagyok.

En válasz helyett kiugrottam az ágy-

érdekekre, de a nemzeti erőt gyarapító létekre alapított szükségait, kívánalmait és orvoslását is.

És miként Caesar átlépte a Rubikont, úgy a magyar nemzetnek is Rubikon folyón kell átlépni, hogy nemzeti független eszményeinket kivivjuk valahára az elalkuvók és a kapzsi fojtogató ellenség karma közül. Ez a küzdelem azért nem fog rázkódtatások nélkül történni, hogy tehát benuulás ne kövesse azt, harcra készen szervezni kell a nemzeti népsereget. A vasárnapi debreczeni népgyűlésnek ez lesz a célja.

A király és Kossuth.

(Károlyi István gróf beszéde.)

Károlyi István gróf a nagy-károlyi Kossuth-ünnepen nagy és kellemes föltűnést költött, bator és hazafias beszédet mondott, amely méltán tett mély benyomást az ünnepelő közönségre; de — hitünk szerint — visszhangot fog kelteni és rokonszenves fogadtatásra talál országSZerte. A beszéd a következőképen hangzott:

Tisztelt Polgártársak! Meglehetősen hosszú idő múlt el azóta, hogy én önök között utoljára megjelentem: okom volt reá, ha idővel meg fognak szünni az okok, meg fognak szünni az okozatok is és akkor találkozhatunk ismét gyakrabban, miként a múltban is találkoztunk.

ből, az ebédő ajtóra ráfordítottam a kulcsot és kihuzva visszafeküdtem ágyamba, s vankosom alá tettem a kulcsot.

A sógor csak nézte, mi lesz már ebből. Ilyen sajátságos alkut még nem látott eddig.

Ezután odaszóltam Hajszálkához:

— No Samu, addig innét ki nem szabadulsz, míg a Villamra is kezet nem adsz! Samu savanyu képet vágott a geszt-hez, soká álldogált, egyik lábát a másik után pihentetve, végre így szólt: itt lesz a 800 frt még ma, mert baj van az udvarba! de erre már mosolyra nyílt az ajka, ha elment a nyakunkról a katonaság, alkalomkor vissza nyerem, ezért aztán nem szabad a Samura megnehezteni!

Igy is lett. Hiába: kéz-kezet mos! Hogyan és min alapult meg közöttünk ez a határtalan bizalom? — még ezt elmondom.

Fiatalok voltunk mindketten. Czédulára hordattam tőle a hust. Aztán hevonként egy-egy mustra marhával lequitteltük.

Csak nem jön az én zsidóm, a terminált időre, hiába várom.

Végre betámit roppant szomorú pófát vágva.

— Uram, akár bizik bennem, akár nem — annyit ad, a mennyit akar, mert nem tudok a czédulákkal beszámolni. A nyári nadrágom zsebébe tartogattam, a feleségem kintosta a nadrágot a Szamosba és elmállottak a czédulák.

— Mennyire mehetett a követelésed?

— 45 forintra — de nem köteles a tekintetes uram fizetni, mert nem tudnám törvényesen igazolni adósságát, — ad a nyanyit: a mennyit akar!

— Becsületes emberek közt nem is szükséges törvénykezni Samu! — Itt a pénz! **Norvay Károly.**

Ma azonban el kellett jönnöm ide, mert ma épp úgy, mint tíz év előtt, mikor Kossuth Lajos 90-ik születés napját ünnepeltük, kötelességemnek tartottam az élő tiszteletére rendezett díszében megjelenni és egészségére üríteni poharam, újból kötelességemnek tekintem az ő születésének századik évfordulója napján az önök társaságában emlékre áldomást üríteni. Nem mint pártember jöttem ide, tisztelt polgártársak! Hiszen én jelenleg semmiféle párthoz sem tartozom; de tartoznám bármint párthoz, megjelentem volna önök között ma épp úgy, mint tíz év előtt, mert az én viselkedésem: honpolgári kötelességem betöltését illetőleg, csakis lelkiismeretem parancsszáva, de soha, bármint kormány által felállított program, vagy ennél még magasabb régiók előtti felintetek nem irányítják, sem meg nem változtathatják.

Szerintem a Kossuth Lajos egyénisége iránti kegyeletérzetnek magasan túl kell szárnyalnia minden igaz magyar ember lelkében és szívében bármint pártszempontokat.

Meg voltam győződve, tisztelt Polgártársak, a felől, hogy itt találandom ma, Szatmár vármegye székhelyén Nagykárolyban, Szatmár vármegye színejavát és hogy, kezdve a megye főispánjától, mindenki elmulaszthatatlan hazafiai kötelességének fogja ismerni megjelenni e helyen, hová a czéltől jöttünk, hogy Kossuth Lajos születésének 100 dik évfordulója napján emlékre ürítsük ki poharunkat.

Akik tisztelt Polgártársak a kára múltban, akár pedig ma, távollétük által akarják ő felsége Magyarország kormányzott királya iránti lojalitásukat, hűségüket fitogtatni, fenemód csalódtak és csalódnak ma is számításukban, mert Magyarország koronázott királyának nem lehet soha tagadnia azt, hogy Kossuth Lajos páratlan vezér csillaga volt nemzetének, és hogy a magyar néki köszönhető a ma talan alkotásait, nem is említve a magyar állam létrejöttét, parlamentárizmusát, hogy ő ajándékozta meg szárnyakkal a gondolatot, életet adva a szabad sajtónak, hogy ő neki köszönhető a hazának mindegyik fia ama nagy óriási vívmányt, melynek következtében lehullott minden válaszfal polgár és polgár között, jogokban egyenlők lettünk és vagyunk ma mindnyájan és hogy most már kiki ama öntudattal eresztheti be ekéjét a földbe, hogy enyém e föld, és saját földemtől várhatom az áldást, családom fentartásához a mindennapi kenyert és ha ezt beismeri királyunk, akkor ő is csak méltányolni fogja a nemzet kegyeletének nyilvánítását nagy fiával Kossuth Lajossal szemben.

Tisztelt Polgártársak: Isten legnagyobb áldása, amikor „egy halandónak megadja a halhatatlanságot e földön.” Kossuth Lajost megajándékozta az áldásával, halhatatlanná tette őt a magyar haza lelkében. Nincsen magyar ember, aki nevét ne ismerné. Nincsen, a ki tetteit, lángeszét, hazaszeretetét, alkotásait ne csodálna, ne áldaná.

És nincsen, s nem is leszen igaz magyar ember, míg csak egyetlenegy élni fog e földön, a ki emléket valaha elfeledje.

Legyen áldott és örök emléke!

Egy magyar huszártiszt levelei.

(1848—49-ből.)

Két érdekes levelet közlünk itt, magyar huszártisztnak a levelét 1848—49-ből. A későbbi jeles tábornok Répásy tekintetes Répásy Jánoshoz, Szabolcs vármegye érdemes Feő Pénztárnokához intézte Kemeceére és amaz időket, mozgalmait érdemesen jellemzi mind a két levél. Ajánljuk az olvasók figyelmébe. A levél dr. Megyery Pál debreczeni ügyvéd tulajdona, kinek Répásy anyai ágon nagybátyja volt.

Brzetán április 8-án 1848.

Kedves Bátyám!

Van szerentsém kedves Bátyámj rövideden közleni, hogy én Menyhért ötsémmel együtt április 3-án Lembergbe szerentesen megérkeztem és ott 3 napot mulatván, míg Menyhért ötsémet assentáltattam és a legjobb rendbe a kapitánynak, a ki nekem régi jó esmerősöm, által adtam, tegnap estve itt Brzentánba a Staabnál szerentesen megérkeztem.

Az utam Kassától egészen a Lengyel határszélig kimondhatatlan rossz volt, és olyan hányós és köves, hogy csudálkozom rajta, hogy a vékony szekerem izre porra nem tört; de mind a mellett hála Istennek nagy baja nem történt, kivéven azt, hogy az Echo fája gyakran meglódukt, és a kerekei talpba meghasadoztak, melyeket több helyen pántoztatni kellett.

Menyhért ötsémet a' mintt mondam a legjobb rendbe és igen jó kezekbe adtam által, az Obestere Hertzeg Lichtenstein nekem régi jó akaróm, az Oberstlieutenantja Ghyczy a' volt Vice Palatinus fia régi jó Barátom, valamint a kapitánnya Zajitzek is: a Brigadieros Generalissa Gedeon egy derék és szives magyar ember nekem hasonlóul régi jó akaróm, Menyust nekie is bemutatam, és mindnyájan ajánlották igen szivesen az ő rólla való gondoskodást, Menyus a Strázsa Mesterével lakik egy szobába, a a kaszárnyájok legszebb egész Lembergben.

A 160 frt pengő pénzéből, melyet Rózi nénémről a Menyus részére által vettem, fizettem az ugynevezett Montours

Celd	32 frt 52 kr.
az Equipirungjára	60 „ — „
6 hónapi Zulag 10 frtjával	60 „ — „

Summa: 152 frt 52 kr.

És így maradt még nállam 7 frt 8 kr., a melyet Menyhért Ötsémmel, ha jól fog igekeezni, curatióra által fogok adni.

A' Zulagja fizetése kezdődik 1-ső Áprilisben, annak eltölte előtt ismét fél esztendőre a' Regiment Cassába be kell fizetni, a honnan ő azt oztán hónaponként ki kapja.

Rózi Nénémot arra kérem, hogy legyen tökéletesen nyugottan Menyus felől, nekie nem lesz semmi baja.

Az itteni környülmények most nagyon bizonytalanok, senki sem tudja, hogy mi fog történni; külömben a Lengyelek itt csendességben vannak és nagyon örvendenek a' Constitutióknak, van egy olyan pár, a' ki még ezzel meg nincsen elégedve, hanem az egész régi Lengyel Országnak helyreállítását kívánna, hogy ez vérontás nélkül megtörténhessen nehezen hiszem; mivel a Muszka a ki legnagyobb részét bírja a volt Lengyel Országnak, ebbe könnyen bele nem fog egyezni. A' muszka igen nagy erőt huzószve itt a mi határunk szélein, hogy a' netalán történhető lázzadásnak eleibe állhasson; ha a Lengyelek okosak úgy csendes-

ségbe maradnak, csak úgy nyerhetik meg Európa Sympathiáját.

Itt a regementek mind el vannak készülve a ki masirozásra, hanem hogy merre és hova, azt senki sem tudja; én is szándékozom egy részét a Bagázsiamnak, a mire nagy szükségem nincsen, hogy magamat megkönnyítsem, Munkácsra Balogh Praefectus urhoz küldeni, a honnan azután azt kedves Bátyám haza vitetheti; erről fogom még kedves Bátyámat rövid időn körülállatosan tudósítani.

Az én volt Statioából Marianpolból a katonaság kimasirozván, én most egy más Statioába, onnan 4 mérföldnyire Burstinba megyek, ez mindenesetre jobb statio, ott lakik Hertzeg Jablonowszky, a ki egy igen derék szives házi ur.

A beteg lovatam itt találtam Curába a Staabnál, reményem, hogy ha nem egészen is, de mégis annyira helyre fog állni, hogy néha néha használható lesz, minden esetre reám nézve igen nagy veszteség.

Lembergben egy fiatal 5 esztendő 16 markos magasságu pely lovat vettem, ha reá válik, szép és jó ló lehet belőle.

Holnap megyek innen az új Statioába Burstinba és onnan aztán Mariampolba a Bagázsiamért.

Itt sok nyugtalanító híreket beszélnek Magyarországról, amelyeket én hinni nem akarok, kérem kedves Bátyámat tudósítson engem minél előbb az ottani körülmények felől, ha maga reá nem érne, irasson valamilyik fijuval.

Egyébiránt mindnyájokat kedves Bátyámékat gyerekekkel együtt számtalanszor csókolván és mindnyájokat az Ur Isten oltalmába ajánlván s mindnyájoknak állandó friss Egészséget kívánván, magamat kedves Bátyámnak tapasztalt testvéri szeretetébe ajánlott maradtam kedves Bátyámnak

igazán szerető öccse
Mihály.

Igen sietve, mivel a Posta indul.

Tekintetes Répásy János urnak Ttes, Ns. Szabolcs vármegye érdemes fő Pénztárnokának sat. testvéri szeretettel.

Kemecsen
Szabolcs-megyében.
Stry
Munkács.
Nyiregyháza.

Debreczen márczius 10 kén 1849. Kedves Bátyám! A hadvezérek közti surlódások és személyeskedések a táborban nem inyam szerint lévén, megkísér tettem őket összeegyeztetni, és a dolgot kiegyenliteni; de látván azt, hogy ez nekem nem sikerülhet, meg kértem az elnököt és a hadügyminisztert, hogy engemet a hadvezérségtől felmentvén, előbbi helyzetembe a miniszteriumba tegyenek vissza: — kik is ezen kérésomet méltányolván, dicséretes nyilatkozatokkal engemet a miniszteriumba visszahívtak, és nemcsak a lovasság, hanem az összes magyar hadsereg főfelügyelőjévé kineveztek.

Ennek következtében én Debreczenbe lakom, és innen fogom utazásaimat megkezdeni; a legelső utamat Nyiregyházu felé fogom venni, hogy kedves Bátyámékat odahaza Kemecsen egy pár órára el lehessen; Dini öcsémet mint segédet elhozott magammal, nem különben Lázár őrnagyot is.

Debreczenbe szállásom nem lévén, Jeney Józsinál szállottam be; de reményem már ma szállást kapok a mint gondolom a Csapó-utcán Nagy Mihályval által ellenben, hogy ha tehát kedves Bátyám talán a napokban történetesen Debreczenbe

találna jönni — tehát kérem egyenesen hozzám jönni; mert ha szük is a szállásom de azért el férünk: Debreczen nagyon teli levén mindenféle néppel, bajos alkalmas szállást kapni; hiszem azonban, hogy később az is meg fog lenni.

Hogyha kedves Bátyám — mondok — történetesen be találna ide jönni, kérem hozza be az odahaza levő civill ruhámot a fejrémekkel együtt.

Egyébiránt kedves testvéreimet gyerekekkel s hozzátartozóikkal együtt számtalanszor csókolván, s mindnyájoknak állandó friss Egészséget kívánván, magamat tapasztalt testvéri szeretetébe ajánlom maradtam kedves Bátyámnak holtig szerető öccse.

Dini öcsém csókolja kezeit édes anyjának és tiszteli mindnyájokat, Jeney Józsi hasonlólul köszönti mindnyájokat Kedves Bátyámékat.

Épen most esik értésemre, hogy nekem a jövő hét elején egy pár napra Nagyváradra kelletik mennem, melyet kedves Bátyámnak maga tájékozása végett közlök mint feljebb.

(H—k.)

Kossuth testi alakja.

Az ünnepeit lelki alakját a százados forduló ünnepe szazan és szazan állíták szónoklataikban az áhitatos hallgatók elé; érdekes ezek kiegészítőjéül dr. Török Aurélnak nyilatkozata Kossuth testmagasságára és koponyájára vonatkozólag. Ezt a magyar anthropolog a nagy száműzött egykori olasz orvosának nyilatkozataira tette s lényege a következő:

Kossuth a magas termetű emberek közé tartozott. Termete a 92-ik évében bekövetkezett elhalálózása alkalmával határozott meg és pedig 170 cm.-nyinek találtott, de bizvást lehet állítani, hogy élete derekán Kossuth még hosszabb termettel bírt. Az ember termete a teljes felnőtté válás után már az 50-es évektől kezdve többé-kevésbé hanyatlani; amely hanyatlás a 80-90 es évektől átlag 4-6 cm.-rel szállíthatja le az eredeti teljes termet nagyságát. Emez adatokból folyólag, határozottan lehet állítani, hogy erőteljes férfi korában Kossuth 170 cm-nél magasabb, valószínűleg 173-nyi termettel bírt. Egy ilyen termet határozottan a nagyok közé tartozik.

A közzétett mérések szerint Kossuth feje hosszu és széles volt. A fejhossz ugyan is 199 mm.-nyinek, a fejszélesség pedig 160 mm.-nyinek találtott, mindkét meretnagyság a nagy méretek csoportjába tartozik, a mely a hosszúsága nézve 187-205 mm.-ig a szélessége nézve 153-169 mm.-ig terjed.

Igen nevezetes, hogy Kossuth arca még aggkorában történt elhalálózásakor is 150 milliméternyinek találtott. Az arcnak a hajlott életkorban beálló megrövidülését a fogazat elhasználására s az állcsontok fogmedri részeinek sorvadására, felszivódására vezethetjük vissza. Kossuth arczának eme későbbi megrövidülésével együtt jár még az a sajátságos jelenség is, hogy Kossuthnak hajlott életkorából való arczképein az agykoponya szélesebbnek mutatkozik, mint fiatal korából arczképein. Hogy ez Kossuth Lajos fiatal éveiből való arczképein nem tesz oly nagy benyomást, mint a későbbi, nevezetesen a hajlott életkorbeli arczképein, onnét van: hogy amazokban a hatalmas agykoponya alakja a hosszukas arczczal egyetemben, egy szépen gömbölyű tojásdad-öszalakká olvad egybe; és így a homlok-szélességet az arcz hosszúsága mérsékli.

De ha figyelmesebben vetjük egybe a kétféle életkorbeli arczképeket, rajövrünk,

hogy Kossuth agykoponyája a későbbi életkorban nemcsak viszonylagosan, hanem abszolute is gyarapodott. Ismeretes, hogy élénk szellemű munkálkodásban élő férfiak koponyája még teljes felnőtté válás után is növekszik és pedig nem ritkán a hajlott életkorig. Az ily kimagasló szellemű férfiak ennek következtében hova-tovább mind nagyobb kalapokra szorulnak. Ismeretes, hogy a nagy Napoleon, mikor nemzete és mondhatni Európa sorsát kezébe vette, minduntalan nagyobb és nagyobb kalapokat viselt, a német vaskancellarról, Bismarckról is ismeretes, hogy fokozatosan nagyobb kalapokat hordott. Ha megvolnának Kossuth kalapjai életének különböző korszakaiból, bizonyára itt is ilyesféle észlelet lehetne tenni.

A teljes anthropologiai vizsgálatot a koponyán különben csak majd akkor lehet eszközölni, ha a bebalzsamozott hullá feje már csak csonttá lesz, azonban e vizsgálat nélkül is meg lehet állapítani, hogy a nagy szellemnek ehhez teljesen méltó hüvelyke felelt meg.

NAPI HIREK.

Néhány szó városunknak 1903 évre szóló költségvetéséhez.

— Ajánlván mélt. Puky Gyula főispán és a felügyelő bizottság figyelmébe. —

A főszámvevőnek leplezetlen őszinteséggel élénk tálat költségelőirányzatát — 60% pótladó javaslatával — mohó vágyal teszi tanulmánya tárgyává, azt hiszem, mindentörvényhatósági bizottsági tag. A 60% pótladó pusztá hangoztatása méltan lázba ejtette a város minden rendű és rangu lakosát ez ádatlan létviszonyok között és megindult a munka annak csökkentésére, ha lehet elviselhetőbbé tételére: ha muszáj! A felügyelő bizottság, mint halljuk, derekas munkát végzett már eddig is és állítólag 200,000 korona hiányt tüntetett el a fedezetlen 1/2 millióból; de mert azok is feledhetnek, mert azoknak is elkerülhetik egyes tételek figyelmüket a lázas munka közben, legyen szabad néhány adattal nekünk is szolgálnunk. Városunk háztartását legjobban terheli az annak idején egyesek tulbuzgósága, vagy nem tudom miért klerikális indokolatlan fizetésemelése a tisztviselőknél. Ezen változtatni bár sokban kellene, most nem javasoljuk; de igenis megköveteljük a szervezeti szabályzat által megállapított státusnak úgy számbeli, mint javadalmazás tekintetében való betartását, mely által minden egyebektől is eltekintve több mint 200,000 korona megtakarítás érhető el. Ugyanis a szervezeti szabályzat által rendszerezett állások javadalmazására fordítandó: Rendes fizetés 463,960 kor. Egyéb járulék 9,500 kor. Összesen: 473,460 kor. A költségvetés szerint előirányoztatik. Rendes fizetés 684,660 kor. Egyéb javad. 12,782 kor. Összesen: 697,442 kor. Kerestem ennek okát, mert hiszen ebben a tényleges megszabott költség 223,982 koronával van túllépve és azt találtam, hogy nemcsak egyes hivatalokban alkalmaznak fölös, meg nem engedett számban, irnok, dijnok sub. hivatalnokokat, hanem a t. tanács saját hatáskörében önkényesen juttat különböző címek alatt fizetés emeléseket. Maga a mérnöki hivatal személyzete, mely a szervezeti szabályzat szerint — 29,400 koronával van dotálva; de fa eto a költségvetésben — 39,875 korona irányoztatik elő, miért? Hiszen köztudomás szerint gépész mérnökét a városnak a gazgár fizeti. Építész mérnöke pedig ez idő szerint nincsen. További

részletekbe e helyen nem bocsátkozunk mert illusztrálásul ez egy példa is elég, hanem más térére megyünk át. Nem kerülte-e el a felügyelő bizottság figyelmét sok, csaknem 2000 holdnyi belterület, mely nem jövedelmez a házipénztárnak; noha legnagyobb részben művelés alatt áll és bérbe adva horribilis összeget hozna? A város épületeinek fentartása és javítására felvett összeg hallatlan nagysága nem keltette megütközést? Tételenként kiírva ez nem kevesebb, mint 106,936 koronát tesz ki, mégis hol a fürdő, hol a színház, hol a Komáromi ház, hol a bűnügyi osztály, városháza stb. tatarozására kell a közgyűlésnek ezeket megszavazni időnként. Felhívjuk a figyelmet a 49 lapon XX alatt 1. 2. 3. 4. 5. tételében mintegy 12, 178 koronában felvett kútkészítő és fentartó szervezetre, melynek dacára a hortobágyon 4000 korona költséggel szerepel egy kut és bent a városban is legalább 1000 koronába keritenek egy-egy kutat. Végül nem lesz érdektelen figyelembe venni t. felügyelőbizottság, hogy minden busás és megengedett határon is túl előirányzott tételek mellett is összesen — csaknem — 50,000 korona van előirányozva vegyesekre, aprólékosokra, külön vegyesekre és külön aprólékosokra. Risum teneatis Amici!

A Magyar Prot. Irodalmi Társaság

f. hó 23 és 24-én tartotta évi vándor gyűlését Hód-Mező-Vásárhelyen meglehetősen érdeklődés mellett. Pedig a nagyfontosságú tárgyak fokozottabb érdeklődést is megérdemelték volna. De hiába! Jelentkezni könnyű: elmenni nehéz. Pedig a h.-m.-vásárhelyi prot. egyházak is mindent megtettek a tagoknak a gyűlés fontosságához méltó fogadtatására. Meglátszott az általános érdeklődés az egész városban. A délután 3:22 és 3:26 perczkor érkező vonatokkal jöttek a vendégek, kik elebe nagy számmal vonult ki a város polgársága. Ekkor érkeztek Kun Bertalan, Kiss Áron, dr. Bartók György püspökök, Hegedüs Sándor a M. P. I. T. elnöke, Zsilinszky Mihály közokt. államtitkár, Ihász Lajos dunantúli e. ker. felügyelő, Kiss Albert, Dicsőfy József, Gergeiy Antal, Szél Kálmán, Görömbei Péter, Belohovszky Gábor, dr. Balthazar Dezső, Adam Kálmán, Földvary László s mások a lelkeszi karból, a theol. tanárok legnagyobb része, s világi kitűnőségek is nagy számmal. Az állomásnál az érkező vendégeket Juhász Mihály polgármester és Draskóczy Lajos ág. ev. lelkész üdvözölték, az üdvözlöttek röviden Hegedüs Sándor válaszolt. Aztán a magánfogadatokon elhelyezkedett vendégek menete megindult befelé a városba. Elöl lovas bandérium, a hazak fellobogózva, két oldalt az iskolás gyermekek állottak sorfalat zászlók alatt, oldalt az utcák tömve voltak érdeklődőkkel. A menet a Kállay és Andrássy utcákon keresztül a városháza előtti tere vonult, ahol e célra készített emelvényen várta az érkezőket a két protestáns egyház presbyteriuma. Itt Szeremley Sámuel üdvözölte a vendégeket, s ismét Hegedüs Sándor a szavak nagymestere (!) válaszolt, hangsúlyozván az egyház függetlenségét. Innen kiki szállására ment.

Délután 1/6 órakor aztán összegyűléstünk a városi székház dísztermében. hol nagy érdeklődés mellett folyt a társaság évi rendes közgyűlése Hegedüs Sándor és Dr. Bartók György elnökelete alatt (Gyurácz Ferencz r. elnök betegsége miatt nem jelen

hetett meg.) — Legelőször a gyűlésről elmaradtak üdvözlő leveleit és táviratait olvasták fel, kik között szerepeltek Darányi Ignác, Gróf Dégenfeld, Baró Prónai e. ker. főgondnokok, Antal Gábor ref. püspök és az összes ág. ev. püspökök (!), az erdélyi ev. német egyházkerület konzistoriuma s ami igen érdekes volt a társaság egyetlen külföldi tagja a chicagói ref. egyház. — A szokásos beszédek elhangzása után felolvastta Szöcs Farkas titkár az 1901. évi zárszámadást. — E szerint a társulat bevétele volt 14300 korona kiadása volt 14839 korona, tehát a hiány 539 korona. — Óriási a befizetetlen tagsági díjak összege, mely e mult évben is emelkedett 11,752 koronáról 13,638 koronára. Aztán eszmecsere indult meg a be nem fizetett tagsági díjak behajtásának mikéntjére nézve. De bizony elfogadható módozatot, mely czélyszerű is lenne, s nem sértené e társaság nemes czéljait sem — senki sem tudott ajánlani. Hiába, mikor fizetni kell, akkor a magyar ember fázik s zsebre dugja a kezét, nekünk pedig nincsenek százezrekben dúskálók püspökeink, hogy aldozhatnának, mint aldoznak a kath. püspökök a Szent István társulatért. Sem a hiányt, sem a hátralékokat nem fogjuk beszédekkel pótolhatni. Daczára az óriási hátralékoknak, mégis tudott a társulat 15 év alatt vagyont gyűjteni, természetesen alapítványokból. A társulat alapítókéje ma 114 ezer korona, ez évi szaporodás mindössze 1600 korona. A társulat tagjainak száma 1542, kik közül pártfogó 35, alapító 327, rendes 530, pártoló 650 tag. Kilépett és meghalt 50 tag, belépett 250 tag, szaporodás tehát 200. Nagyobb adományokkal segítették elő a társulat mult évi működését: Hegedüs Sándor 914 korona, a miskolci ev. ref. egyház 708.76 kor., báró Prónay Dezső 32 korona, egy ismeretlen 100 korona, s külföldön élő hazánkfia dr. Szabó János is megküldte szokásos 20 kor-ját. A társulat kiadványai közül elkelt „Koszoru“ 41,559 füzet, 5853mal több, mint a mult évben. És itt állapodjunk meg egy kicsit.

A „Koszoru“ a M. P. I. T. nak legezészerűbb, leghasznosabb kiadása. Hazafias és vallásos munkácskák jelennek meg benne, melynek terjesztése által meg akarja akasztani a rémes ponyvairodalomnak s a Szent-István társulat hihetetlen csodás Mária kiadványainak terjedését, (bizony az utóbbit Debreczenben is nagy mertekben terjeszti a „szent rózsafüzér“.) A füzetek zamatos, népies magyar nyelven vannak írva, terjedelmük 16—32 lap, s áruk csekély 8 fillér. Ha az országban szélylyeljárunk a református magyar vidékeken: ritka ház, melyben „Koszoru“ ne találunk. Jól is van ez így. De Debreczenben és környékén irmagul is alig lehet egyet találni, ami nem nagyon jól van így. Ezen a téren jó volna tenni valamit, azoknak a füzeteknek jótékony hatása meglátszik már sokfelé, nem maradna el bizonyára nálunk sem. Egyházi életünk erősítésénél nem szabad elhanyagolnunk vagy figyelmen kívül hagyunk egy kínálkozó eszközt sem. Nem jó lenne-e azért, ha e füzetek terjesztését melegen ajánlaná az iskolaszéki elnökség a tanítók figyelmébe; mert így azt hiszem, az eddig elkelt 299,212 füzetből nem jutott Debreczenben a nép közé 2000! Megszivlelendő dolog ez. Házi kincstár e kiadványunkból elkelt 1227 drb., monografiai 720 drb. Aztán megállapították a jövő évi költségvetést, mely szerint a szükséglet 14,624 korona, fedezet 15262 korona, és így felesleg mutatkozik. — Aztán az alapszabályokat ujjaalakították,

illetőleg csaknem módosítás nélkül elfogadták a nagyválasztmány előterjesztését. — Végül megválasztották a nagy választmányba tagokul Láng Lajos minisztert, Szél Kálmán esperest, és Veress József függetl. képviselőt csaknem egyhangulag a nagyválasztmány jelöltjével Szentiványi Árpád e. ker. felügyelővel szemben. — Ezzel a gyűlés, melyen a világi elemek és theol. tanárok látható módon vezető szerepet vittek a lelkesi karral szemben —, véget ért.

Hajdumegye közgyűlése.

Hajdumegye törvényhatósági bizottsága e hónap 29 ény délelőtt 9 órakor tartja őszi rendes közgyűlését a vármegyeház nagytermében. A gyűlés tárgysorozatából érdekesebbek a következők: Az alispán bejelenti, hogy a belügyminiszter ur Ferenczy Elek és Bessenyei Józsefnek azon panasz-kérvényét, hogy a mult évi december hó 30-án megtartott általános tisztújító közgyűlésen az alispán és több tisztviselők választása ellen részükről benyújtott panasz feljelentéseket visszaküldötte. — Ugyanannak jelentése arról, hogy a nádudvari választókerületben egy bizottsági tagsági hely üresedésben jött; valamint arról, hogy a legtöbb adót fizető vármegyei aizottsági tagok névjegyzékének kiigazítása iránt az igazoló választmány nem intézkedhetett — A siketnéma: gyamolító egyesület előkészítő nagybizottsága a Debreczenben felállítandó iskola segélyezésére ötezer korona segélyösszeg megszavazását kéri. — Hajduhadház község előjárósága a községi képviselőtestületnek a volt hajdukerületi iskolatanácsosok által a volt hajdukerületi hat város javára, iskolai czelokra visszaajánlott összegből Hajduhadház községre jutott 245 koronára alapítványnyá tétele tárgyában hozott 12/1902. kgy. számú határozatát s a kiállított alapító oklevelet jóváhagyás végett felterjeszti, kapcsolatosan a vármegyei tisztügyeszenek véleményes jelentése. — Bessenyei József debreczeni lakos, volt balmazújvárosi segédjegyző a vármegyei főbb tisztviselők ellen hirlapok és feljelentések útján elkövetett nagymérvű gyanúsításokat és rágalmaszokat visszavonó s a megrágalmazott tisztviselőktől bocsánatot kérő hirlapi nyilatkozatát folyamodása kapcsán beterjeszti.

A tanári körből.

A debreczeni tanári kör, mint az országos középiskolai tanáregyesület fióka f. hó 27-én, szombaton délután 5 órakor tartja idei alakuló gyűlését. A gyűlés napi rendjére tisztujítás és Barcsa János felolvasása van kitűzve. A gyűlésre a kör tagjait ez uton is meghívja az elnökség,

A debreczeni őszi vásárt elhalasztották.

Az izraelita polgártársaknak nagy ünnepe miatt és felfolyamodása következtében a kereskedelmi miniszter az őszi vásár szeptember 30-áról október 13-ra elhalasztását megengedte. A tanács a vásárnapok ičejét a következőleg állapította meg:

Október 13, 14 és 15. (hétfő, kedd, szerda) bőr-, dió-, méz-, toll-, ipari czikkek, gabona- és terményvásár;
Október 16 és 17. (Csütörtök, péntek) juhvásár;

A mi uj, az meglepő,

és minden létező divatszövetek, meglepő olcsó árak mellett szerezhetők be. Vásznakból 15 frt vásárlásnál, ha részletekben történik is,

a mi meglepő, az kellemesen hat a vevő közönségre.

Asztalos József

ujjonnan berendezett áruházában idényszerű újdonságok, selymek, bársonyok gyári raktár, Delén 38, flanel 15 kr. Minden egy diszkötésű könyv díjmentesen.

Debreczen, Kossuth utca 4.

Október 18 és 19. (Szombat és vasárnap) sertésvásár;

Október 19 és 20. (Vasárnap, hétfő) lóvásár;

Október 20 és 21. (Hétfő, kedd) baromvásár.

Hírek a Kossuth kép- és ereklye kiállításáról.

Az ujonnan megnyitott Kossuth kép és ereklye kiállításra küldöttek Pongrácz Piroška bársony keretben bankjegyeket, Komlóssy Miklós 1 honv. nemzetőr tiszti kardkötőt, mely a néhai Komlóssy Imre debreczeni követ tulajdona volt, egy nemzeti színű zászló szilagot gróf Batthányi Lajosnétól; egy dohányzacskót Kmetty tábornoktól, mely török készítmény, Debreczen sz. kir. város Kossuth Lajos pipáját után hegyes ezüst fedéllel s görbe borostyán szárral, K. Tóth Sámuel 1 Kossuth kupát.

A Hittanszaki Önképző Társulat

tegnap tartotta első közgyűlését, melyben Kónya Gábor 3. th. szép imádsága, Ujlaky Miklós 4. th. lelkes egyházi beszede és Bajja Mihály hatásteljes költeménye után Harsányi Pal esk. fel. a társulat elnöke egy, Debreczen város protestáns közönségét is érdeklő indítványt terjesztett a köz. elé. Az indítvány eszméje: havoakint tartandó protestáns felolvasó estélyek megvalósítása. Miután elnök élénk szavakban rajzolta a Társulat magasztos célját; a tenni és alkotni képes öntudatos kálvinista szellem megvalósítását és rámutatott Debreczen város tarsadalmának minden szépért és nemesért az ifjúsággal együtt lelkesülő érzelmeire, egyhanzú lelkesedéssel magáévá tette a Társulat az indítványt, megbízván a választmányt, hogy az első protestáns felolvasó estély megvalósítására tervezetet dolgozzon ki, mely estély október 31-én a reformatio megindulása évfordulati napján fog megtartatni.

Debreczeni gazdák és az önálló vámterület.

A következő felhívás közzétételére kértünk fel. Az önálló vámterület ügyében Debreczenben f. hó 28-án vasárnap délután 3 óraker a városháza udvarán pártszínezet nélküli nagygyűlés tartatik. Ezen nagygyűlésre gazdaközönségünk figyelmét — az idő rövidsége miatt — ez u'on hívjuk fel. A debreczeni gazdasági egyesület elnöksége.

Levél a szerkesztőséghez.

A 7-dik tanácsnoki állásra vonatkozólag vettük Oláh Károly városi tanácsnoktól az alábbi levelet, melyet szívesen közlünk, de megjegyezzük, hogy például a felül 103 ezernyi lakosságú Szeged városának csupán öt tanácsnoka van, tehát nem is egy, de két tanácsnokkal kevesebbje, mint Debreczennek és mégis intéződnék legalább is úgy az ügyek, mint Debreczenben.

Igen tisztelt szerkesztőség!

Öszintén köszönöm az elismerést, a mellyel a kultur ügyekben kifejtett szerény és fogyatékos működésemet b. lapjának 184 számában méltatni szives volt. Nem allhatom meg azonban, hogy részint felvilágosításul, részint az ügy érdemében pár szót ne írjak a 7-ik tanácsnoki állás ügyében. — A kultur tanácsnoki állás teendőit közel 2 év előtt, de csak ideiglenesen, megosztottuk magunk között azon reményben, hogy ez az ideiglenesség legfeljebb csak pár hónapig fog tartani és pedig úgy, hogy néhány ügyet Komlóssy Arhur főjegyző ur, az iskolai ügyeket Varga Károly I-ső, a lelelczügyeket pedig Szabó Kálmán II-od aljegyző urak intézték és intézik. Nekem maradtak a rep-

rezentálás, az elnökségek, alelnökségek, bizottsági tagságok, a színházi, nagyerdei, szegényházi és a vegyes természetű egyéb kulturális ügyek, tehát az elfoglaltatás nagyobb része ugyan, de még sem az egész; mert a kulturtanácsnoki összes teendőket mellék megbízatásként nincs ember, aki a legnagyobb buzgalom és erőfeszítés mellett is egy maga elvegezze. Így is — rendes egyéb teendőinken felül — úgy el voltunk foglalva, hogy azokat semmi szín alatt nem végezhettük el úgy, mintha minden ügy egy kézben lett volna. — Én épen az általam ismertett ügyek nagy számánál, fontosságánál és sok személyes utánjárást igénylő voltánál fogva nem tartom az ügy érdekében állónak a kultur tanácsnoki állás megszüntetését. Nem tartanám ezt helyesnek épen Debreczenben, ezen nagy kulturális központon s az „iskolák városában”, hol a közei jövőben kell az iskolai ügyeknek úgy a város, mint a felekezetek érdekében megayugtató és helyes megoldását keresni és keresztül vinni; ami bizonyára egy egész embert kíván az ügyek élére. Ha eddig nem lett volna szervezve ez az állás, úgy azt most már okvetlen fel kellene állítani, nem pedig a meglevőt eltörölni!! (Azt mi sem mondtuk, de mint tervet említettük fel. Szerk.) Debreczen, 1902. szept. 21. Tisztelettel Oláh Károly tanácsnok.

A hajduszoboszlói Kossuth kör Kossuth-kupája.

A debreczeni függetlenségi kör Kossuth-kupájának a mintája után a hajduszoboszlói Kossuth-kör is faragtattott Könyves Tóth Sámuel kiváló esztorgályos mesterüknél egy nagyobbfajta és díszesebb Kossuth-kupát. A Kossuth-kupa körisfából van kifaragva. Igen díszes, igen csinos kiállítású nagy kupa, melyen a Kossuth képe mellett ezen soron vannak lemeztve:

„A szoboszlói Kossuth-kör készítette 1802—1902.

Kossuth Lajos százéves születése évfordulójára.”

Ajánljuk minden függetlenségi körnek a figyelmébe, hogy a Kossuth-kör példáját követvén: készíttessenek Könyves Tóth Sámuelnél az évenkénti szokásos áldomásokhoz ilyen kupát.

Bírósági kinevezés.

Az igazságügyiminiszter Tripsó Sándor b. ujfalu kir. járásbírói joggyakornokot ugyanezen járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

A városi bizottsági tagok létszámának felemelése.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága Kovács József bizottsági tag indítványára kimondotta, hogy a városi bizottsági tagok létszámát a lakosság arányában felemeli. A miniszter ezt a határozatot jóváhagyta és a tanács Vecsey Imre tb. főjegyzőt bizta meg az erre vonatkozó javaslat kidolgozásával. Vecsey Imre már megkezdte a javaslat kidolgozását és mint halljuk, a kerületek beosztásával az 1902. évi képv. selőválasztók névjegyzékét véve alapul, a várost 10 kerületre osztja be és pedig az I. képviselőválasztókerületet 3, a II. választó kerületet, miután a külsőség is ide tartozik, 4 és a III. választókerületet 3 kerületre. Hogy hány taggal emelkedik a bizottsági tagok száma, az erre vonatkozó összeállításán most dolgozik Vecsey. Hir szerint az egész javaslat az október 13-án tartandó

közgyűlés elé kerül és ha ott jóváhagyják, az új tisztújítást már az új törv. hatósági biz. eszközözi.

Elmaradt bizottsági ülés.

A város jog és p. ü. bizottságának e hó 27 szombat d. u.-ra egybehívott gyűlését e hó 30-ik d. u. 3 órára halasztják. Az elhalasztás azért vált szükségessé, mert a gazdasági bizottság csak vasárnap tárgyalja a költségvetést.

Miért visel Lamprecht ur most czilindert?

Azt a régi anekdotát mindenki tudja a mi kitűnő kiffi gyárosunkról, hogy mikor első ízben nem sikerült neki a disznó hizlalás s e miatt panaszkodott a „Bika“-ban, a régi disznóhizlalók egyik veteránja oda-bökött neki: Nem kipli ez Lamprecht ur!

De már azt csak a benfentesek tudják, hogy miért visel most czilindert Lamprecht ur. Hat úgy történt a dolog, hogy mint egy fél évvel ezelőtt elvitt Sachar Debreczen sz. kir. város egyetlen hengerkalap csinálójához néhány kalapot kiigazítás végett.

— Hadd csináljak egy szép köcsög kalapot, kérleli Sac ar Lamprechtet.

— Nem kell nekem, nem nekem való az. Majd ha enyém lesz ez a palota, akkor csinálhat egyet. (Megjegyzendő, hogy a Sachar üzlete akkor a Biedermann palotában volt.)

Kerül fordul az idő, a Biedermann palota arverés alá kerül és Lamprecht elüti a dr. Ujfalussy kezéről.

Egy hét múlva a vétel után vitte Sachar a kalapot.

Lamprecht szavának állt, kiváltotta s most már járhat czilinderben.

A megye bizottsági tagok szaporítása.

Hajdu-Böszörmény városa, utalva arra, hogy a megyei közgyűlésekbe felküldött képviselőinek száma nem áll törvényes arányban az utóbbi években megsaporodott h.-böszörményi lakosság számával, az iránt folyamodott a közgyűléshez, hogy az általa küldött — törvényhatósági bizottsági tagok számát emeljék fel. A megyei állandó választmány — tegnapi ülésében foglalkozott ezzel az ügyvel s arra az álláspontra helyezkedett, hogy a megyei törvényhatósági bizottsági tagok számát általában a szaporítani kell, miután nemcsak H.-Böszörményben, hanem a megye összes városaiban mindenütt megsaporodott a lakosság száma. Azt az előterjesztést teszi hát a közgyűlésnek, hogy a bizottsági tagok számának 240-ről 300-ra való szaporítását kérjék a minisztertől.

Halálozás.

Érdemes öreg ur asszony hunyt el. A 73 éves özv. Kutasy Mihalné szül. Krausz Ágnes f. hó 24-én, özvegysege 2-dik évében csendesen elhunyt. F. hó 26-án, délután 4 óraker temetik a Kandia-utcai 17. sz. háztól a róm. kath. egyház szertartásai szerint. Ugyancsak elhunyt néhai Sipos Zuzsanna férj. Gönczy Endréné is 60 évet élt. F. hó 26-án d. u. 3 óraker temetik az ev. ref. vallás szertartása szerint a Kigyó utca 34. sz. háztól. Bánatos családja siratja.

A debreczeni Dalegylet

1902. évi október hó 2-án csütörtökön Mácsay Sándor karnagy vezetése és Racz Károly és fia zenekara közreműködésével a „Bika“ szálloda dísztermében zártkörű Dal- és zene-estélyt tart.

Uj műterem!

nyitottam. Bátorodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kivitelű képek fognak előállíttatni

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy Piacz-utca 34 sz. a., a m. kir. főposta mellett

Tisztelettel

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet

Harth Gusztáv fényképész.

A polgári kör új helyisége.

Szeptember hó végén a „Polgári Kör” elfoglalja díszes új otthonát a Vecsey-palotában. Ez a helyiség évek hosszú során át az osztrák-magyar bank szállása volt, melyet a bank eltávozása óta a polgári kör elnöksége és a háztulajdonos átalakítottak, hogy a kör tagjai minél kényelmesebb otthonot találjanak benne. Hisszük, hogy a tágas és díszes helyiségben p zsgó és vidám társas élet keletkezik.

A munkás dalegylet

október hó 4-dikén tartja legközelebbi dalestélyét a „Bika” dísztermében, melyre már most felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét s egyúttal azt is jelezzük, hogy a műsor számai között az énekeken kívül dalok és szavaltatok szerepelnek s pár nap múlva megkezdik a meghívók szethordását.

Hoff Albert

arany és ezüst ékszerész, ez uton értesíti a n.é. közönséget, hogy a varosház alatti ékszer raktarat és műhelyet ideiglenesen Piacz utca 29. sz. és Hal-köz 4 sz. emeletre helyezte át, a hol is minden e szakba vágó arany és ezüst áruk a legjutányosabb árban beszerezhetők valamint megrendelések, lavítások, vésnői munkák elfogadtatnak. A nagy é. közönség jóindulatába és partfogásába ajánlva magát.

Svéd torna óráimat

(rosszul fejlett, vérszegény, ferde gerincz oszlóppal bíró, gyenge gyermekek részére) okt. 1-én kezdem meg. Jelentkezhetni napoként d. e. 9 -12. d. u. 3 -5-ig Széchenyi u. 1 sz. alatt. **Dr. Szász Adolf.**

Debreczeni öreg honvédekéről.

A Füg. Magyarországból vettük át ezen kedves cikket, mely a budapesti Kossuth ünnep alkalmából foglalkozik öreg honvédeinkkel.

Este tíz óra tájban jó sorsom a „Fehér ló”-ba vezérelt vacsorára.

Már akkor egy kerek asztal körül ott ültek a debreczeni öreg negyvennyolcas honvédek, a kiknek maroknyi csapatja olyan kedves feltűnést keltett a délutáni menetben.

Vidáman iddogáltak a hegy levét, jól lehet egyikük-másikuk nagy-óvatosan csak a bajuszát mártogatta bele.

Valami derek, vidéki magyar ur bocsátotta a bort elég bőségesen rendelkezésükre.

Jó magamnak már csak az a szöven ese juthatott, hogy legalább a „fekete le vessel” én traktálhattam meg a vén sasokat; megbecsültek velem, hogy elfogadták.

Kabulatos, de jóleső érzés volt nézni a rokkantságukban is marczona külsejű, keményen kipödört kurucz bajszu, deres üstökű aggasztányokat, akik per „Fiuk!” szölongatták egymást. „Fiuk!” emlékeztek?”

Az egyik öreg, pohárral a kezében dikiézioba fogott: Kedves bajtarsaim! . . . Am egy kotnyeles pinczer hamarosan a háta mögé került és odasugott neki olyan formát, hogy itt nem járja a dikiéziós.

Nekem sincs galambpém és radördültem a fürge borfiura, hogy ne zavarja az öregot, mire a terem tulsó végéből is

felharsant a mi kedves Szacsavay Imrénnek ennek a törzsökös magyar művészek a harangszava — Gyenes László is támogatta — hogy: Halljuk az öreg honvédet! Ne zavarják őket!

Am az öregnek már akkor elröppent a dikiéziós kedve és inkább egy régi bus nótára gyujtott rá, de olyan érczes hangon, hogy a „Fehér ló” nagy terme csak úgy zengett bele.

Azután büszkén kifeszített mellem, mosolyogva fordult felém: Ez telik még a hetvenhat évtől!

Majd mérgesen odaszólt az egyikhez: Te gyerek (73 esztendő a gyerek) mit morogtál mindig közbe . . .

Odaült aztan mellem és csöndeskén elbeszélgettünk a régi jó időkről a Perczel Móröz öreg katonájával.

Azután . . . no igen . . . azután szödtünk mint a bokrot valakiket . . . Nomina sunt odiosa

Megtudtam azt is, hogy csak tizenhárom egyenruhájuk van Debreczenben, azt hordják felváltva a többi bajtársakkal.

Tizenhárom! Se több, se kevesebb. Nyilván valakinek az emlékére . . . Nomina sunt gloriosa! . . .

Egyszerre csak csörömpölés hallatszük az öregek asztala mellől.

Az egyik öreg bajtárs tüzesen kirugta maga alól a széket és kemény bar na markával ugyancsak nekifohászkozott a támlájának, hogy suhintson vele, miközben döngő hangon szólt rá az egyik „fiura” Leváglak, ha velem kezdesz ki! A zászló gondozása én rám van bízva, nem te rád, érted-e?!

Az „ellenfél” is fölkelt és Kossuth-szakállas, lángbaborult arcza ugyancsak vészöljő volt.

No ennek fele se tréfa!

Már csak néhányadmagammal voltunk „czivil” vendégek.

Odaugrottam az öregekhez, körülöleltem őket és a fülükbe sugtam lágyan, zümögön:

. . . Ha majd ütni fog az óra, Felpattan a koporsója . . . Éljen a haza! . . .

A tarajos hullámok mintegy varázsszó-ra elsimultak . . .

Éjfelre járt már az idő. Lassan felszedelőzködtek, elbucsztak tölem és mentek föl az emeletre, hogy a felejthetetlen ünnepnapnak kedves bár, de nem csekély fáradaimait kipihenjék.

Amde bennem megmaradt az aggodalom, hogy még álmukban is megint csak összevesznek az öreg fiuk — a zászló miatt.

A miatt a vedlett, kopott, átluggatott pörkölt szöli, rongyá foszlott, dicsőséges, édes zászló miatt! . . .

Bencze.

Ujabb részletek Stefánia kiutasításáról.

Spaaban megszögyenyítés érte Lónyay Stefánia grófnő, akit édes atya utasított el anyja holtteste mellől nagy botrány kíséretében. Most erről az esetről egyre ujabb táviratok érkeznek.

Stefánia özvegy trónörökös, jelenleg Lónyay Elemér grófné, már hetekkel ezelött megakarja látogatni anyját, Henriette királynét. A belga udvari körökből több jóakarója megírta neki, hogy édesanyja halálosan beteg, nem él tovább egy két hétnél. Azt is megírták, hogy anyja óriási aggodalommal van eltelve két leánya iránt, mert ismerte a férje, a király magatartását leányaival szemben. A leányaira várakozó sors és az a tudat, hogy még talán holttestét sem láthatják, megnehezítette a halállal való küzdelmét.

— Még szeretném egyszer életben látni leányaimat, Stefániát és Lujzát.

Lónyay grófnének ezt is megírták és a grófnét alig lehetett visszatartani attól, hogy anyja halálos ágyához ne siessen azonnal.

— Anyám utolsó óhaját teljesítenem kell! — mondotta környezetének, amely csakugy tudta visszatartani, hogy nap-nap után olyan híreket közölt vele, a melyek a királyné betegségeinek javulást jelentik.

Míg a grófnét környezete lebeszélte, addig a halállal vívódó királyné folyton leányai után sirt.

Utolsó perceiben, mikor már elig tudott beszélni, a mellette álló Klementinának ezt mondta:

— Mond meg nekik, hogy szerettem őket!

Lónyay grófné meghalva anyja halálának híret, azonnal vonatra ült és elutazott Spaaba. Ferjének, Lónyay Elemér grófnak táviratot küldött, melyben jelentette elutazását. A grófné tudta, hogy nem részesül atya részéről kedvező fogadtatásban. De elkészült rá.

— Elmegyek anyám ravatalához imádkozni — mondta, — ha életembe kerül is.

A mikor Lipót király kiutasította a halottas szobából, nem sirt mindjárt.

— A temetésen is jelen leszek! — mondta daczosan

Később vett erőt aztan a megsértett grófnén a fájdalom és ugy látszik, hogy környezete beszélte le arról, hogy a temetésen is megjelenjen. A grófné könyek között mondta:

— Csak az vigasztal engem, hogy halott anyámnak kezét megcsókolhattam még egyszer.

(Stefánia elutazása.)

Lónyay Elemér grófné Calais-n át Londonba utazott. Elutazása előtt egy belga újságíró fogadott, kinek elmondta, hogy Cromerben értesült édes anyja haláláról. A hír vétele után azonnal Spaa-ba sietett, hogy édes anyjának az utolsó tisztességet megadja.

— Azonban — folytatta a grófné — a király megüzente nekem, hogy nem óhajlja jelenléteimet. Ezért most 2 óra 15 perczkor Caaisha utazom, a hol a férjem vár, vele fogom további utiprogramomat megbeszélni. Valószínűleg An,liába megyünk.

(Temetés előtt.)

Henriette királyné temetésére a rendőrség rendkívül nagy óvintézkedéseket tett, mert attól tartottak, hogy a nép tüntetni fog a király ellen.

A berlini Localanzeiger értesülése szerint Günther Ernő herczeg és neje, a ki leánya Kóburg Lujzának, szintén teljesen elidegenkedtek Lipót királytól, e miatt el sem mentek a temetésre.

Windisch-Graetz herczegné (Erzsébet

Szobafestő és fénymázoló műhely áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Gólya-utca 15. szám alatt fennálló szobafestő és fénymázoló műhelyemet tetemesen meg-nagyobbítottam s azt Gólya-utca 17. szám alatt hozni szerencsém van, megköszönöm az eddigi partfogást, amelyben részesíteni a jövőben is méltóztassék.

Tisztelettel **DIHEN JÁNOS.** szobafestő és fénymázoló. Gólya-utca 17. sz. (saját ház.) 10-4.

főhercegnő), Lónyai grófné leánya, már utban volt Brüsszel felé a temetésre, midőn anyjától táviratot kapott, hogy ne legyen részt olyan temetésen, melyről az anyját kizárták. A hercegné a sürgöny vétele után nem folytathatta útját, hanem rögtön visszaért Prágába.

A XXt. Siécle jelentése szerint Lipót király azért utazk már csütörtökön vissza Londonba, mert az orvosok ezt sürgősen ajánlották neki.

(A király nyilatkozik.)

Lipót király a brüsszeli lapokban ma nyilatkozatot tesz közzé, a melyben magyarázni igyekszik a Stefánia királyi hercegnővel szemben tanúsított magatartását. Megengedi — ugymond — hogy Stefániának egyetlen vetke a Lónyai gróffal való házassága, de e házasság által Stefánia önönmagát zárta ki a királyi családból s elvesztette a jogát ahhoz, hogy a királyi család szer tartásaiban részt vegyen.

A királynak ez a nyilatkozata még kellemetlenebb feltűnést kelt, mint maga a botrányos eljárás, melyet leányával szemben tanúsított. A királyparti lapok élénken elítélik a király nyilatkozatát, a radikális újságok pedig egész nyíltan szidalmazzak az uralkodót.

I. Miklós császár az osztrákokról.

(Egy magyar asszony visszaemlékezései.)

Oroszországban érdekes könyv jelent meg. Visszaemlékezések vannak benne egybegyűjtve, amelyeket egy Ewald nevű asszony írt össze, aki magyar születésű. Ebben a könyvben olvasható a következő jelenetek az elbeszélése is.

Az ötvenes évek legelején a carszkojeszeli parkban sétáltam egy őszi oélelőttön. A fiamat kerestem, aki a katonaiskola növendéke volt. Mivel először jártam ott, nem ismertem a járást s egy szembejövő tiszthez fordultam utbaigazításért. A tiszt azt mondta, menjek vele, ő is a katonaiskolába megy. Beszélgettünk egyről is, másról is, s én azt mondtam egyszer, hogy nagyon szeretném a cárnét látni.

— Azt könnyű szerrel elérheti mondta a tiszt, a felséges asszony kikocsiz ma délután. Most éppen itt van Czarszkoje-Szeloban. Hát a cárt nem kívánja látni?

— Nem — feleltem indulatosan, ő rá haragszom.

— Ugyan miért? — tudakolta a tiszt.

— Mert negyvenkilenczben az osztrákok mellé állt a magyarok ellen.

— És mi köze önnek a magyarokhoz?

— Hiszen magyarnak születtem!

— És miért volt hiba a cártól, hogy az osztrákokat segítette?

— Mert az osztrák zsarnok, szolgálkú és hálátlan, a magyar becsületet, szabadelvű és hálás nép.

Ebben igaza lehet. Ugy látom, ismeri a történelmet. Én is azt láttam, hogy az osztrákokban nincsen semmi, ami az urat és a férfit teszi. Az osztrák vagy hitvány zsarnok, vagy nyomorult rabszolga. Hite, meggyőződése, eszménye nincsen, de ha volna is, hiányzanék hozzá a bátorsága, hogy hitért, meggyőződéséért és eszményéért sikk

raszálni vagy meghalni tudjon. Ha a hatalmába kerül valaki: elveszejtí, mert nincsen benne nagylelkűség, ha a szavában megbizik valaki: megcsalja, mert nincsen kifejldve az erkölcsi érzéke. Az osztrák katonának nincsen hazája, nemzete, csak gazdája, ha rákerül a sor, épen úgy harezol például az orosz hadseregben, mint az orosz sereg ellen, mert neki csak a hadsereg a hazája, mindegy, hogy melyik, csak engedelmességre legyen kényszerítve fölfelé es kegyetlenkedhessen alantasával.

Es mégis, a császár melléjük állt s nema magyarok mellé.

— Tudja kérem — mondta a tiszt — a császárnak különös oka lehetett arra az elhatározásra és bizonyára közömbös volt neki, hogy az osztrák ilyen-e vagy amolyan. — De különben is, ami megtörtént — megtörtént. — Biztosíthatom azonban, hogy ma már a császár is másképpen gondolkozik az osztrákokról.

Ezenközben odaértek az iskolához s az asszony megtudta, hogy magával I. Miklós császárral beszélgetett. — Az uralkodó megkérdezte tőle:

— Tudja most már, hogyan gondolkozik a császár az osztrákokról.

Ezután üdvözölte és ott hagyta az asszonyt, aki igen örült, hogy amugy magyárosan megmondta véleményét a császárnak.

Le az olasz borral!

(A magyar bor védelme.)

A magyar nemzeti vagyon egyik számottevő tényezőjének, a magyar bortermelésnek védelmére látogatott, impozáns népgyűlés volt vasárnap a gyoroki kaszinó kertjében.

Az a sűrűn felhangzott panasz, hogy a magyar bor védtelenül áll az Olaszország felőli beözönlő ellenséggel szemben s bortermelésünket ez az áradat megsemmisítéssel fenyegeti — mint ismeretes — arra készítette Avarffy Géza gyoroki szőlőbirtokost, hogy a ménes-magyarádi bortermelőket a közös nagy cél érdekében egyesítse, tömörítse.

Fáradhatatlan buzgóságát fényes siker koronázta, mert a — népgyűlésre a távolabbi érdekelt hegyközségek is elküldték képviselőiket és az előterjesztett nagyfontosságú határozati javaslatokra mintegy ezer egybegyűltnél lelkes helyeslése hangzott fel.

A gyoroki kaszinó kertje ez alkalommal szépen fel volt díszítve s a tisztás végén elhelyezett emelvény előtt kitzűzött nemzeti lobogókon ez a jelszó volt olvasható: **Le az olasz borral!**

A népgyűlés elhatározta, hogy felír a kormányhoz az olasz bor ellen s a következőket kéri:

1. Az olasz borvám klauzula megszüntetessék.
2. A raktáron levő olasz boroknak 16 frt 80 kr.-ral való utólagos megadóztatása.
3. A sörfogyasztási adónak kétszeresre való felemelése.
4. A borfogyasztási adónak felére való leszállítása.
5. A hadsereg legénységének napi 2 deczi bor osztassék ki.
6. A magyar boroknak olasz borokkal való keverésének szigorú tiltása.
7. A borból főzendő konyak főzési adója temtésen leszállíttassék.

8. A sikságban termelt borok a hegyközségek területére ne legyenek szállíthatók.

9. Tiltassék el a bornak idegen anyagokkal, (cukor és szesz stb.) való keverése.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríc Pál.

Igaz hogy a kerteket, az alacsony köfalt elfoglaltuk, de biz a sövényvel együtt anynyira összevontak ronsolva, hogy védelmül már nem szolgálhattak. Bezzeg pedig az átelles, eltorlaszolt hazaktól meg annálkább lövöldöztek a poroszok. Így tíz perc alatt lepuskázhattak volna minket. Mi is hát inkább visszahúzódtunk. Hangászok, arkászok, tisztek és katonák egyvelgest tolongtak hátrafelé.

És a mit soha nem képzeltem volna magamról, most történetkével, borjuval ugrottam át a sövényt, de a többi is az én példám szerint járt el Csakugy bukfecczelünk, henteregünk a nagy ugrás következtében.

Csak a dombok mögötti utban állottunk meg levegőt szippantani, mert már majd kiszakadt a horpaszunk. Egyik-másik lefeküdt a porba. A tisztek káromkodtak, mintha bizony nem velünk együtt retiráltak volna ők is. Mások azt kiabáltak: „Elő az ágyukkal!” Ismét mások a sorokozás végett lármáztak. Az iszonyatos ágyudörgésben alig értettük meg egymást.

Buche Jancsi hosszú léptekkel kocogott vissza. Csupa vér volt a szuronya. Szó nélkül állott mellém és újból megtöltötte a puskát.

A zászlóaljunktól több mint száz ember maradt a gyümölcsös kertekben, közöttük Gregorie kapitány, Certain hadnagy, több őrmester és káplár, de nem kevesebb embert vesztett a másik két zászlóaljunk is.

Eközben történt, hogy a nagy saskeselyű orru Czebede engemet meglátván, a távolból így kiáltott reám;

— Józsi... Ne irgalmazz senkinek!

Fehér puskapor felhők borították be a halmot. A Ligny-től Saint-Amandig húzódo halmok, ligetek, rétek csupa tűzbe, füstbe voltak borulva.

Hason csuszam a dombtetőre és onnét iszonyu látvány tárult eléim, s szélmalom melletti halmokon nagy, sötét vonalokban álltak a gyalogos tömegek, a fegyvert kézhez véve, készen rank zudulni és a szárnyakon pedig a teménytelen lovasság. Ismét lemásztam, így gondolkozván:

— Ezzel a tenger sereggel soha nem jövünk rendbe. Zsufolásig van a falvakban, elállja az utakat, beborítja a halmokat és mindenhonnét ágyukat szegez reánk. Valóban örültség volna ilyen hadakozásban hajszolni az embert.

Mondhatom méltatlankodtam a tábornokaink ellen, sőt bosszankodtam rájuk.

Mindez alig tíz perc alatt történt. És Isten tudja, hogy mi lett a mi két másik támadási hadoszlopunktól.

De mivel a balszáron szakadatlanul ropogott a puszka és csörgötek a kartácslövések, kétségtelen, hogy a bajtársainkat megszárolták ott.

(Folyt köv.)

Czimbalom és mindennemű hangszerek részlet fizetésre.

Czimbalom vételnél 3 havi ingyen tanítás és 4 évi jótállás. Mindennemű hangszerek s azok aikatrészei kitűnő hurok legjutányosabban nálam szerezhetők be. Javításokat művészies szakértelemel eszközölök. Magasabb művésztől kitüntető elismerő levelek, melyek megtekinthetők. Hangolást elfogadok. Régi hangszert veszek vagy becserelek. A t. zenekedvelő közönség b. pártfogását kérve,

A miskolczi zene iskola és több intézet szállítója.

maradtam tisztelettel **KOMÁROMI M.** műhangszer készítő.
Hangszerterem és műhely főtér 41. Első emelet.

Ujlaki József Prágai sonka

terménykereskedő

lakását Hajó-utca 4 szám alatti házból
Domb-utca 20. számú házba
helyezte át.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Rendkívüli olcsó áron

kaphatók a legújabb nőruha kelmék, selymek, bársonyok és mosó velezek. **Boros Testvérek** nődivat áruházában Debreczen, Kossuth-u. 6.

Hegedüs Emil tűzifa

kereskedő szives tudomására hozza a közönségnek és vevőinek, hogy lakását Arany J. utca 16 ról Miklós-u. 7 sz. a. tette át, hol mint eddig is, legjobb minőségű tűzifa kapható vagya és ől valamint kocsli számra.

Szép bajusz

nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedró” használata által. Egy doboz 40 ft. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárúháza, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón

Körösfői butorok :

faragott, virágos asztalok, székek, zsámolyok, tányérok, tatas lóca és fogas az Erdélyi Kárpát Egyesület bizományában **olcsón** eladó a Simonffy-utca 2 sz. bérházban a husesarnokkal szemben. Értekezhetni a városi közlekvétárban.

Eötvös utca

27 sz. sarokház olcsón és kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Kölesön segélyező Egylet Kossuth-u, 11.

Tanulónak felvétetik

jó házból való fiúgyermek Keiner és Schwarz üzletében csapó utca.

Tisztelettel értesitem

a n. é. közönséget, hogy Piacz-u. 38 sz. a. fennálló terfi szabó és ruhatisztító műhelyemet Batthányi-u. 15 sz. a. lakásomra helyeztem át. A midőn ezt a t. közönség szives tudomására hozni szerencsém van, megköszönöm az eddig szives pártfogást amelyben részesíteni a jövőben is méltóztassék. Tisztelettel **Hubay György** férfisabó és ruha tisztító Batthányi u. 15.

Ermelléki asztali bor

— H. K. Szentimrei, 1901 évi termés — hordószámra eladó Arany Janos-u. 3 sz.

10 korona ajándékot

kap az, ki egy közigazgatási tanfolyam hallgatójának a d. e. órákra 30—40 koronás irodai foglalkozást keres. Czim a kiadóhivatalban.

friss Sardiniák, orosz halak,
halkülönlegességek

állandóan kaphatók

Geréby Fülöp Utódai cégénél

Debreczenben. 6—2

Az elősmert jó minőségű női-ruha és costüm

szöveinkből
női ruhák, costümök és felöltők

készítését saját varró-termünkben, a legújabb facon szerint felvállaljuk.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

Debreczen, Kossuth utca 5.

Pártoljuk a helyi ipart !

Szőlőtermelők

figyelmébe !

Van szerencsém a t. szőlőgazdák becses figyelmébe ajánlani saját gyártmányu

borsajtóimat,

melyek kitünő minőségűek és háromszoros áttétellel van ellátva, úgy hogy eddigi bármilyen gyártmányu sajtónál nagyobb erőt kifejt s annak dacára, minél erősebben szorít, annál könnyebben hajt. Ne vásároljon tehát senki addig borsajtót, míg személyesen meg nem győződött a nálam állandóan készülő és raktáron levő kész borsajtók ezen rendkívül praktikus előnyeiről, már csak azért is, mert mindezen előnyök dacára **rendkívül olcsó áron** árusítom ezeket, hogy ezáltal hasznos szolgálatot tehessenek a szőlőgazdák eném érdekeinek előmozdítására.

Számos megrendelést kérve, vagyok mély tisztelettel **PREIZLER MÓR** [15—8] műlakatos Debreczen, Deák Ferencz-utca 22.

Pártoljuk a helyi ipart !

Megérkeztek

a legújabb

női ruhaszövetek,
francia flanelk, mosó velezek,
szőnyegek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

vászon, készfehérnemű raktárába.

DEBRECZEN, — Kistemplom bazár.

Dávid Jakab

vaskereskedő

Debreczen, Piacz-u. a Vecsey házban;

Ajánlja dusan berendezett raktárát, rudvas, lemez-félék, szerszám, vasalás, konyhaberendezés, takaréktűzhely, kályha és minden e szakmába vágó árukból.

☛ Szolid árak és figyelmes kiszolgálás mellett. ☛

Kind és Herglotz

vegyészeti gyár

fiók : Budapest, V., Visegrádi-u. 4.

Ajánlják gyártmányait és pedig :

„ORIGINAL-ANTIROST”

(rozsdá ellen védőfesték), legtartósabb és rozsdá ellen védő fekete mázolófesték vas-, stb.-nek.

☛ „Original-Flammentod” ☛

(tűz ellen védő festék) tűz és vihar elleni mázolófesték, mely fát, követ éreztet stb.-t tűzvesz ellen védelmez.

☛ Használati utasítás és ajánlatok kívánatra bérmentve. ☛

Minden külföldinél
jobbak és olcsóbbak!
a „Debreczeni Vasöntőde és
Géplakatosság”

☛ aranyéremmel kitüntetett ☛
ék szerkezetű, erőátvitteles

Borsajtói és Szőlőzúzó!

Eladás egyedül gyártelepen: (12-12.)

**Péterfia végén, a
hadházi utcában.**